

mного uniform, tako pomorščakov, kakor tudi pešcev v rudečih blazah in belih čeladah, in nekteri so radovedno ogledavali mesto, drugi pa se niso mnogo zmenili ne za ljudi, ne za reči, temveč so hodili tako rekoč bolj po mestu okoli, da si dolg čas preženó, bili so skupaj po štirje, pet, in skoraj vsak je imel v ustih malo kratko pipico. Ljudje so jih jako zvedavo gledali, oni pa so se hitro razšli po kavarnah in krčmah pokušat posebno Gambrinov sok. Nekteri so bili jako lepega obraza, drugim pa se je skoraj brala tuga na obrazih, ker akoravno se vozijo „v tuje kraje, tuja mesta, in kamor jih popelje cesta,“ vendar nekaj jim manjka, namreč domovine megle-nega Albiona.

(Dalje prih.)

Iz Gradca, 15. septembra. (Gurré zaprt.) Lansko leto na jesen jeli so razni časniki po vseh avstrijskih pokrajinah v nekem na videz skromnem inseratu denar ponujati, ki se posebno na zemljišča, kakor tudi na osobni kredit lahko dobí. Kdor ga želi, naj se zaupno obrne pod to in to „šifro“ do administracije lista. Kdor je to storil — in storilo jih je mnogo, ki so denarja na posodo iskali — dobili so čez dva dni iz Gradca hektografovano pismo s tvrdko: „Franz Gurré, Bank- und Wechsel-geschäft in Graz, Murgasse 11“, v kateri je omenjeni „bankir“ rekel, da že dá denar. Toda ker ne pozná zemljiščnih ali oziroma osebnih razmer prosilčevih, pošljejo naj se mu 3 gld. za informacijo. Koliko je dobil takih, ki so mu po 3 gld. poslali, ne vem, vem pa, da jih je res nekaj dobil in to celó tukaj v Gradci. Denar za informacijo je mož pobral, s posojilom je pa prosilce „vlekel“ od tedna do tedna, dokler se ni poslednjih potrpežljivost sprevrgla v robato postopanje in tedaj je Gurré rekel, da sam nima denarja, pač pa ga lahko proti dobremu poroštvu preskrbí. No, na dobro poroštvo dá v Gradci vsaka banka denar in niti treh goldinarjev za „informacijo“ ne zahteva. Poleg tega skubil je Gurré posojila potrebne prosilce tudi še na ta način, da je vsakega prisilil, kdor je kako večje posojilo z njegovim posredovanjem dobil, da se je moral na življenje zavarovati za jako veliko svoto. To je Gurré delal zato, ker je bil ob enem agent pri mnogih zavarovalnih bankah, da je od teh prisiljenih zavarovanj odstotke vlekel in ob enem pa, če bi bil dolžnik med tem umrl, imel v rokah večjo svoto, ktero bi bil po dolžnikovi smrti na zastavljeno mu polico potegnil.

Kdo vé, kake sleparije je mož še uganjal, da se je mera taistih do vrha napolnila in je minuli teden prekipela. V ponedeljek prišla je policijska komisija v Gurrétovo stanovanje, kjer so napravili nekoliko preiskave, potem so pa Gurréto seboj vzeli in ga pri deželni sodnji shranili. Preiskava in glavna obravnava spravili bodete izvestno velikansko sleparstvo na dan.

Naše slovstvo.

„Šolske Drobstinice“,

(Konec.)

Drugi oddelek obsega članke učiteljem namenjene. V lepi obliki in lahko tekočem slogu slika

haetenus pro futuro Vere, ideo commendatum est ipsi, ut mittat aeditum ad Vicinos parochianos rogatu, ut ei exarent agros pro exigentia oeconomiae, nam libenter praestabunt et tenentur hoc praestare, si uolunt habere Curatum, cum ipsi non prouiderint, ut jumenta propria habere possit ad agriculturam. Caeterum ut in patientia serniat et huic loco et populo inculto faciat charitatem, ipsos instruat et praecipue post Concionem doctrinam Catechisticam ipsis tradat, eidem est pluribus commendatum. De cura animarum an ipsa indigeat absque examine huc missus, ipsemet dubitauit, ideo in dorotheana synodo, si uidebitur, poterit se denuo in ista causa insinuare, cum aprobatu in quadragesima pro Oberburgo rationabiliter censeri possit sufficiens etiam pro isto loco si sic superioribus placuerit.“

O božiči 1651 je bil v dijakona posvečen, 1653 in 1654 je kapelanoval v Gornjem gradu, 1655—1657 v Ljučah, kjer je potem bil kratek čas vikarij. L. 1658 je bil zopet kapelan v Gornjem gradu.¹⁾

¹⁾ J. Orožen, VI., 437 in 438.

(Dalje prih.)

nam najprvo učitelja - začetnika, kakoršen bi moral biti. Reči moramo, da je pravo pogodil pisatelj s tem sestavkom. Želeli bi le — in od teh nazorov ne bomo nikdar odstopili — naj bi bil v pravo razmerje postavil občeuvanje učiteljevo z duhovnim pastirjem, kar je premalo povdarjal. Ni namreč mogoče vspešno delovati v šoli, ako si duhoven in učitelj složno rok ne podajeta. Pouk in odgoja ne moreta vspevati, kjer ni skupnega delovanja in med-sobojne prijazne podpore. Tudi v tem bodi nam Slomšek učitelj.

Poglavje: Za koliko podpira šolska ustrahovalnost ali disciplina poučevanje neposredno? — sestavljeno in razredjeno je prav pregledno in korenito izdelano. Lepo se bere tudi sostavek: *Avancement ljudskih učiteljev*, ki priporoča, naj bi se v plačne razrede razvrstile učiteljske osebe po zaslugah, starosti in značaji njihovem, ne pa dotične šole. Pisatelj meni, da bi po takej plačilni sistemi učitelji postali zadovoljni s svojim stanom, da bi se premeščenje učiteljskega osebja od leta do leta manjšalo, in da bi posamezne šole ne dobile zaporedoma najslabše, druge pa zopet nepretrgoma le najboljše učiteljske moči. Mi se sicer ne moremo popolno optimistično izreči o tem predlogu, ali vsakako bi se na ta način uvedlo neko plemenito tekmovanje med učitelji, ki bi pouku gotovo le koristilo. Toda žal, da nam ni upati naglo tako korenitih izprememb. Našim poslancem pa bi bilo v istini svetovati, da premišlujejo o tem predlogu za bodoče čase godnosti.

Pospešujmo branje dobrih bukev med Slovenci. To je napis poglavju, ki nasvetuje nabavo „ljudskih knjižnic“ in povdarja, da naj se knjige revidirajo in določijo za posebne razmere čitateljev. Ni vse za vsacega. — Misel izvrstna, dal Bog, da bi se na to vsaj po ljudskih učilnicah vedno in povsod ozirali.

V sestavku: Učitelji slovenski zedinimo se tesneje, priporoča pisatelj, naj bi si vsi slovenski učitelji osnovali skupen organ, v kterega bi vzajemno dopisovali, da bi bil tak list hvalevredno glasilo vsega slovenskega učiteljstva. — „Viribus unitis“ bi se gotovo vsestransko več doseglo, kakor sedaj, ko učitelji razkosani v dva šolska lista dostikrat ne vedó, kteremu bi se pridružili in — „duobus litigantibus“ — svojo gmotno in duševno podporo podajajo nemškemu nam nasprotnemu listu.

Knjigo zaključujejo 76 strani obsežajoče praktične vaje pod naslovom: *Iz šole za šolo*. Podajajo ljudskemu učitelju naloge v izobražbo prostih stavkov in slovenskega pravopisa. O teh nalogah, ktere je prijavljal „Učiteljski Tovariš“, izrekli so se jako priznalno že nekteri učitelji. Prav je toraj, da jih podaje pisatelj skupno svojim kolegom, kterim bodo izvestno pri poučevanju dobro služile.

Iz cele knjige veje ljubeznjivi in praktični duh Slomškov. Prebirali smo jo z veliko zanimivostjo in s posebnim veseljem jo priporočamo vsem, ki se pečajo z odgojo mladine. Dokler bode Slomškov duh živel med nami, ni se bati, da bi se odgoja naše mladine pokvarila. Vzemite knjigo v roko učitelji in duhovniki, berite jo pazno, sad ne izostane! K sklepu le še željo: Bog nam daj pisateljev iz Slomškove šole! ... Knjiga se dobiva pri založniku in v bukvarnah za 1 gld.

„Pannonica. — Spomeniški listi.“

Svojim prijateljem ostavil Dav. Trstenjak. Založba pisateljeva. — Tisk tiskarne družbe sv. Mohora v Celovci 1887.

Pod tem naslovom je izdal slavni naš pisatelj č. g. D. Trstenjak lično knjižico povodom svoje sedemdesetletnice. Vsebina knjižice je: I. Etnografske razmere v nekdanji Panoniji od pradobe do rimskega gospodstva. II. Kézov — Camum ime za pivo pri starih Panonih. III. Panonskonoriška boginja Ad-sallutta. — Neštevilne razprave Trstenjakove, ki jih je priobčil po raznih naših listih in letopisih, preiskujejo temno zgodovino našega naroda. Starinoslovec pri stvarih, za ktere se navadni izobraženec ne zmeni, postoji, premišluje, preiskuje, zbira verljivih dokazov za svojo trditev in tako pojasni marsiktero temno stran davne preteklosti. — Kolikor bolj prebiramo in pretehtujemo raziskavanja svojega slavnega učenjaka, toliko bolj se uverujemo o resničnosti prvopesniškega vsklika slovenskega:

Od prvega tukaj
Strmuje moj rod,
Če ve kdo za druŕga
Naj reče, od kod?

Prečitaj to knjižico, utrdila te bo še bolj v ljubavi do roda i doma. — Slavljencu pa želimo, da bi še dolgo vodil peró v poslavljenje domovine slovenske, ktero on ljubi presrčno.

V predgovoru piše pisatelj: „Leta 1837 sem začel slovenski pisati, toraj je preteklo petdeset let mojega literarnega delovanja. Jaz sem pisatelj malega naroda, toraj se ne morem ponašati s stoterimi knjigami, kakor Kraszewski, dasiravno nisem bil manj delaven in nisem manj ljubil svojega naroda. Poskusil sem se kot pesnik, novelist in humorist; kot mytho-, filo- in arheolog, spisal sem zgodovinske razprave, natisnene v naših slovenskih, tudi v nekterih nemških časnikih, mnogo mojih spisov je našlo priznanje, marsikteri članki so že zastareli, ker znanosti napredujejo. — Errando didici.“

Kot sedemdesetleten starec ne bodem več mogel krepko peresa voditi, naj me nadomestujejo mlajše moči in v ljubezni popravljajo, kjer sem se jaz zmotil. Gradiva jim zapuščam obilo. Bog varuj slovenski narod!“

Domače novice.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda) naznanja vsem čč. podružnicam, da jim v kratkem razpošlje „Vestnik“, kteri naj slavna načelnštva blagovolé razdeliti čč. družbenikom ter drugim rodoljubom, da jih tem več pristopi ter s svojimi, če tudi malimi doneski podpro to šolsko družbo. Naj bolj primerno se to utegne zgoditi o priliki občnega zbora ali kake podružnične zabave ter se takó združuje utile dulei.

(Veselica Št. Peterske podružnice) privabila je véeraj toliko občinstva na vrt Schreinerjeve pivarne, da je bil tudi najmanjši prostorček zaseden. Med navzočimi zapazili smo gg. cesarskega svétnika Iv. Murnika, dr. Vošnjaka, dr. Zarnika i. dr. Vrt ozaljšan je bil neštevilnimi zastavami in zastavicami, razsvitljevali so ga pa raznobojni lampijoni. Veselični odbor potrudil se je po svojih močéh, da doseže sijajen vspeh v vsacem oziru, in radostnega srca konstatujemo, da se mu je to tudi posrečilo v polni meri. — Gosp. Valentinčič razjasnil je v svojem nagovoru priprostimi besedami pomen Ciril-Metodovega društva ter povdarjal, da je treba podpirati združenimi močmi društvo, ki ima tako blag smoter in kojega géslo je: Vse za vero, dom, cesarja! Občinstvo sprejelo je nagovor živahnim odobravanjem. — Gospodičini Zorka * in Josipina * deklamovali ste jasno in gladko ter dokazali, da ste vzgojeni v narodnem duhu in da ste popolnoma vešči krasni, ljubko doneči materinščini. Starišem taci hčérá pa moremo le častiti. — Pevske točke izvajal je „Slavec“ precizno; čisto in krepko razlegali so se glasovi iz čilih grl vzlíc ne posebno ugodni akustiki. Občinstvu je posebno ugajala gosp. Stegnarjeva „Slavec in pevec“, solista gg. Pavšek in Perdan pa sta pokazala, da sta v istini „slavea in pevca“. Tudi v Vašakovem éveterospévu „Stanak“ se je odlikoval g. Pavšek, kojemu se vidi, da ga ni zastonj poučeval v petji minulo jesen g. Grbič. Grbičev zbor „Slovanski brod“ je težka in utrudljiva skladba, a blizo 40 pevcev broječ zbor nadvladal ga je z lahkoto ter ga gladko izvršil. Vsaki točki sledilo je burno ploskanje, priklopelo pa je do vrhunca, ko je nastopil gosp. Meden ter svojim silnim in vendar milim glasom očaral poslušalce v Ipavčevi „Slovanski pesmi“. Skladba sama pa je takó srečna ter sega tako v srce, da smelo trdimo, kdor jo je enkrat čul iz Medenovih ust, „on po tebi hrepeni, oj slovanska pesem ti!“ Občinstvo ni mirovalo, dokler ni naš slavni „slavec“ dodejal še Ipavčeve „Prošnje“ in „Domovine“. Hvala in čast g. Medenu in „Slavecu“, ki sta vsikdar pripravljena sodelovati ondi, kjer se gré za korist in prospeh narodnega napredka. V nekako plačilo pa naj bodo „Slavecu“ besede navzočega Zagreškega gosta in slovenskega skladatelja g. Stöckl-a: „Nikdar bi si ne bil mislil, da je v Ljubljani mogoče delavsko pevsko društvo, ki bi imelo toliko vspeha v tako kratkem časi!“ — Ako še dostavimo, da znaša čisti dohodek ékroglih 170 gld., dokazali smo, da smé biti Št. Peterska podružnica ponosna na tako povsem dovršeno veselico.

(V gimnazijo Ljubljansko) se je letos vsled nemilega višega ukaza vsprejelo samo 817 (lani 840) učencev, ktere bo v 19 razredih podučevalo 31 uč-